

Sygn. akt I C 249/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczyłowska
Protokolant:	protokolant sądowy Katarzyna Waško

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2016 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego

przeciwko B. C.

o zapłatę

oddala powództwo

I C 249/16

UZASADNIENIE

Powód Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wnosił o zasądzenie od pozwanej B. C. kwoty 115.840,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, według norm prawem przepisanych (k.2-3). W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie swoje wywodzi z umowy cesji, na podstawie której nabył od (...) Bank (...) S.A. wierzytelność przysługująca mu przeciwko pozwanej z tytułu umowy bankowej o numerze (...) z dnia 25.08.2009 r. zawartej z (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W., którego prawa i obowiązki przeszły kolejno na (...) S.A. z siedzibą w W., następnie przejętej przez wierzyciela pierwotnego.

Pozwana B. C. wносиła o oddalenie powództwa w całości (k.41). Podkreśliła, że Raiffeisen P., który udzielił jej pożyczki na pokrycie innych, istniejących w tamtym czasie zadłużeń, nie wywiązał się ze swojego obowiązku.

Treścią repliki na odpowiedź na pozew, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko i przedłożył szereg dokumentów na okoliczność zawarcia przez pozwaną umowy kredytu restrukturyzacyjnego, jego rozwiązania i postawienia w stan wymagalności niespłaconej wierzytelności wraz z należnymi odsetkami, a także bankowego tytułu egzekucyjnego oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku o nadaniu klauzuli wykonalności (...) \ (k.45-48).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 25.08.2009r. pozwana B. C., na podstawie wniosku z dnia 07.08.2009r., zawarła umowę kredytu restrukturyzacyjnego nr (...) z (...) SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. na kwotę 67.610,15 zł. Na mocy § 8 ust. 1-3 w/w umowy kredytu, Bank zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy kredytu i dochodzenia zaspokojenia swoich roszczeń w drodze postępowania egzekucyjnego w przypadku niedotrzymania warunków, m.in. niespłacenie przez Dłużnika w wyznaczonym terminie dwóch kolejnych rat, po uprzednim pisemnym jego wezwaniu do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania. Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni.

Dowód: wniosek o kredyt (k.49-50), umowa kredytu restrukturyzacyjnego (k.53-56).

W dniu 26.04.2013r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z powodem Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (...) z siedzibą we W. umowę przelewu wierzytelności pieniężnych stanowiących kapitał udzielonych przez Bank niespłaconych kredytów, szczegółowo określonych w Załączniku nr 3 do umowy wraz z ceną zakupu. Integralną częścią umowy były załączniki określające m. in. listę wierzytelności. Powód do pozwu załączył kopię umowy cesji oraz niepoświadczony za zgodność z oryginałem i nieopatrzony datą, a jedynie podpisem pełnomocnika, wydruk mający być wydrukiem z elektronicznego załącznika do umowy cesji z stanowiący załącznik do umowy.

Dowód: umowa cesji (k.7-10), wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji (k.11).

Ze stanowiska powoda wynika, że wydruk z elektronicznego załącznika do umowy cesji stanowi potwierdzenie tego, że wierzytelność dochodzona niniejszym pozwem była przedmiotem umowy cesji. Na dowód istnienia wierzytelności oraz jej wysokości powód przedstawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...)z dnia 10.02.2016 roku, podpisany przez osobę upoważnioną do reprezentowania powoda oraz opatrzony pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem (k.6).

Zgodnie z treścią przedłożonej do pozwu kserokopii zaświadczenia z dnia 03.02.2010r. wynika, że rozwiązanie umowy restrukturyzacyjnej z pozwaną nastąpiło w dniu 23.01.2010r. Pismo to nie zostało poświadczony za zgodność z oryginałem.

Przeciwko pozwanej prowadzone było postępowanie egzekucyjne z wniosku (...) S.A. w W. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łomży, sygn. Km 1222/10, umorzony z uwagi na jego bezskuteczność.

Dowód: akta w sprawie egzekucyjnej Km 1222/10.

Sąd uwzględnił twierdzenia powoda dotyczące przekształceń podmiotowych po stronie wierzyciela pierwotnego, tj. przejścia z dniem 19.09.2011r. wszelkich praw i obowiązków (...) SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W., zgodnie z brzmieniem art. 42e ust. 2 ustawy z dnia 29.08.1997r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2012r., poz. 1376 ze zm.), co związane było z utworzeniem przez instytucję kredytową działającą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oddziału banku krajowego. Następnie zaś, w dniu 31.12.2012r. doszło do połączenia (...) S.A. z siedzibą w W. z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., przy czym (...) Bank (...) S.A., będąc spółką przejmującą, stał się podmiotem wszystkich praw i obowiązków spółki przejmowanej. Okoliczności te nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu powód nie wykazał faktu przejścia uprawnień przysługujących (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu umowy kredytu restrukturyzacyjnego nr (...) na rzecz Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego, istnienia zobowiązania, jego wymagalności, jak również skuteczności dokonanego wypowiedzenia umowy, Powód nie wykazał bowiem w sposób nie budzący wątpliwości, że służy mu

wierzytelność w stosunku do B. C. w określonej w pozwie wysokości, a w szczególności, że doszło do skutecznych czynności przenoszących wierzytelność z pierwotnego kontrahenta pozwanego na stronę powodową.

Przelew wierzytelności uregulowany jest w przepisach kodeksu cywilnego. Zgodnie z treścią art. 509 k.c. cesja jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel (cedent) przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej (cesjonariusza). Przedmiotem przelewu co do zasady może być wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać. Powinna ona być też w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 11 maja 1999 r. III CKN 423/98 (Biuletyn SN 2000/1 str. 1), który wskazał, że konieczne jest wyraźne określenie stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność. Wymaga się oznaczenia stron tego stosunku zobowiązaniowego oraz przedmiotu świadczenia. W przekonaniu sądu orzekającego dokonanie umowy przelewu wierzytelności nie jest wystarczającym dowodem na istnienie wierzytelności, a zwłaszcza na realne wykonanie świadczenia przez pierwotnego wierzyciela, skutkującego obowiązkiem zapłaty ze jego spełnienia. Teoretycznie możliwe jest bowiem przeniesienie wierzytelności nieistniejącej, czy takiej która nie przysługuje zbywcy. Konsekwencje prawne takiej sytuacji reguluje przepis art. 516 k.c., zgodnie z którym zbywca wierzytelności ponosi względem nabywcy odpowiedzialność za to, że wierzytelność mu przysługuje.

Z dołączonej przez stronę powodową umowy przelewu wierzytelności zawartej pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a powodem w dniu 23.04.2013r. nie wynika, iż jej przedmiotem jest wierzytelność przysługująca wobec pozwanej. Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 przedmiotem cesji są wierzytelności wymienione w Załączniku Nr 3 do Umowy, które w myśl § 2 ust. 1 lit. b wynikają z tytułu dokonanych czynności bankowych z osobami fizycznymi oraz przedsiębiorcami, którzy nie dotrzyмали warunków określonych w zawartych z nimi umowami – przy czym lista wierzytelności nie została załączona do pozwu.

Ogólny sposób określenia wierzytelności w umowie cesji uniemożliwia wyprowadzenie na tej podstawie wniosku, że jej przedmiotem była także wierzytelność z tytułu zobowiązania pozwanej wobec wierzyciela pierwotnego. Tym samym dokument ten nie potwierdza, aby powód nabył wierzytelność przeciwko pozwanemu i wstąpił w miejsce dotychczasowego wierzyciela, co z kolei uprawniałoby go do żądania spełnienia świadczenia. W konsekwencji niemożliwe było uwzględnienia powództwa. Nie można bowiem mieć żadnej pewności, że w ramach umowy powodowej Fundusz nabył także i tę wierzytelność, o której mowa w pozwie. Należy podkreślić, że nabycia wierzytelności w drodze cesji nie można domniemywać i okoliczność ta powinna wynikać wprost z dokumentów, tym bardziej, że w niniejszej sprawie chodzi o niebagatelną kwotę.

Faktu nabycia wierzytelności w żaden sposób nie da się wywieść z wydruku zawierającego tabelkę, w której zamieszczone są dane pozwanej i inne informacje (k.11). Wydruk ten niepodpisany przez strony umowy cesji, z całą pewnością nie jest załącznikiem to tej umowy i w żaden sposób nie potwierdza, że przedmiotem przelewu wierzytelności była także wierzytelność banku przysługująca względem pozwanej. Nie został on też poświadczony za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym, a jedynie opatrzony jego imieniem i nazwiskiem oraz parafką. Wobec tego, że jest to pismo sporządzone jednostronnie przez powoda, stanowi jedynie dowód tego, że zostało sporządzone o treści w nim podanej.

Zdaniem Sądu, strona powodowa jako podmiot korzystający z profesjonalnej obsługi prawnej, winna być świadoma zasad prowadzenia procesu cywilnego i występowania w nim w charakterze strony aktywnej. Zastępowana przez zawodowego pełnomocnika powinna wykazać się należyłą inicjatywą dowodową, przy czym w zakresie dowodów z dokumentów powinna je należycie zaoferować i przedłożyć Sądowi już w pierwszym piśmie procesowym. Skoro, jak twierdzi, nabyła wierzytelność już w 2013 roku, miała wystarczająco dużo czasu na przygotowanie pozwu. Istniała bowiem realna możliwość, wręcz powinność, zwrócenia się jeszcze przed wszczęciem procesu do swojego kontrahenta z umowy cesji o przekazanie jej dokumentów niezbędnych do dochodzenia roszczenia uzasadniającego jego słusność. Zaniechanie strony powodowej w tym zakresie może tylko zadziałać na jej niekorzyść. Sąd uznał, że nie wywiązała się ona z ciążącego na niej obowiązku udowodnienia zasadności zgłoszonego roszczenia. Prowadzi to do wniosku, że zgłoszone w pozwie żądanie nie zostało należycie udowodnione, co z kolei powoduje jego oddalenie.

Odnosząc się do przedłożonego wraz z pozwem wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, w ocenie Sądu dokument nie jest dowodem przejścia wierzytelności wierzyciela pierwotnego na powoda. Obowiązujący obecnie przepis art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (t.j. Dz. U 2014 r., poz. 157) wprost pozbawia wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego mocy prawnej dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym. Wyciąg taki może zasadniczo stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania w sprawie, ale jego materialna moc zależy od jego treści merytorycznej, a o tym rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów – art. 233 § 1 k.p.c. Dopiero wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia. Zgodzić się należy z poglądem judykatury, że dane ujmowane w księgach rachunkowych funduszu i w wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić dowód jedynie tego, że określonej kwoty wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tych księgach zdarzenia (np. cesji wierzytelności). Dokumenty te potwierdzają więc sam fakt zdarzenia w postaci cesji wierzytelności, ale nie mogą stanowić dowodu na skuteczność dokonanej cesji wierzytelności, a tym bardziej istnienia i wysokości nabytej wierzytelności, zwłaszcza że pozwana zakwestionowała wysokość swego zobowiązania, wskazując iż pierwotna umowa opiewała na kwotę 100 000 zł i przez pierwsze dwa i pół roku – trzy lata zobowiązanie było regularnie spłacane, zaś powód żąda „nie wiadomo ile” (k. 41).

Stwierdzić należy, że strona powodowa nie udźwignęła ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Podkreślić wymaga, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok SN z dnia 22.11.2001 r., sygn. I PKN 660/00, publ. Wokanda 2002/7-8/44). Zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok SN z dnia 17.12.1996 r., sygn. I CKU 45/96, publ. OSNC 1997/6-7/76). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Ponadto, w świetle powyższych rozważań oraz treści art. 232 k.p.c., obowiązkiem strony powodowej było również wskazanie dowodów dla stwierdzenia faktu skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej przez wierzyciela pierwotnego. Tymczasem, w aktach sprawy brak jest w ocenie Sądu jakiegokolwiek dowodu na wymagalność kredytu. Bezsprzecznie, za takowy nie można uznać zaświadczenia z dnia 03.02.2010r., w szczególności wobec niemożliwości ustalenia, że pismo z wypowiedzeniem pozwana faktycznie odebrała i zapoznała się z jego treścią.

Reasumując, dowody które w ocenie powoda mają świadczyć o nabyciu wierzytelności określonej pozwem, potwierdzają co najwyżej jedynie zaistnienie zdarzenia w postaci cesji wierzytelności (a w zasadzie całego portfela wierzytelności), ale nie stanowią one o skutecznym przelewie zindywidualizowanej i konkretnej wierzytelności jaką Bank miał wobec pozwanej B. C..

W tej sytuacji powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji.